

АНТИМОНОПОЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Музиченко А.С., д.е.н., професор

Подзігун С.М., к.е.н.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Економічні перетворення в аграрній сфері України спрямовані на забезпечення умов конкурентного середовища для суб'єктів ринкових відносин та створення господарського механізму державного регулювання конкурентного середовища. Рівень конкурентоспроможності вітчизняного АПК залишається низьким, що породжує суттєві загрози економічній безпеці країни. Ключовою проблемою забезпечення економічної безпеки та формування конкурентоспроможної підприємств аграрної сфери є захист економічної конкуренції за допомогою антимонопольного регулювання

Формування та розвиток в Україні конкурентного середовища потребує розширеного трактування ролі антимонопольного регулювання, як чинника забезпечення стабільного економічного зростання та економічної безпеки держави.

Конкурентне середовище в агропродовольчій сфері визначається рівнем цін та операційних витрат, а також якістю продукції. У зв'язку з цим набуває актуальності питання створення конкурентного середовища в економіці та раціоналізації співвідношення конкуренції і монополії на ринку для досягнення суспільного добробуту, а відтак й для забезпечення економічної безпеки держави.

Зміни, що відбуваються в економічному просторі України, зростання впливу світового ринку збільшують роль антимонопольного регулювання у контексті економічної безпеки держави. Це вимагає відображення концепцій конкурентної політики не тільки в антимонопольному законодавстві, а й в інших законодавчих актах з питань регулювання економічного розвитку.

Насамперед, пріоритетним є законодавче і змістовне узгодження аграрної та конкурентної політики. Конкурентне середовище в галузях АПК, які традиційно є базовими для економіки України розвинені слабо. Отже, конкурентна політика в цих галузях має безпосередньо переплітатися з аграрною та промисловою, оскільки розвиток конкуренції є необхідним чинником інноваційного розвитку та зміцнення коопераційних зв'язків підприємств галузей економіки.

Потребують удосконалення з погляду антимонопольного регулювання наступні форми державного втручання у ринкові відносини: фінансування та погашення боргових зобов'язань, державна допомога та гарантії, низькі відсотки надання кредитів, податкові пільги тощо. Адже, в них можлива наявність факторів спотворення конкуренції, що, в свою чергу, може спричинити негативний вплив на економіку загалом та аграрну сферу, зокрема.

Необхідною умовою державного втручання в аграрній сфері має бути відкритість і прозорість його механізмів, уникнення централізованого розподілу й втручання у господарську діяльність суб'єктів підприємництва, в ціноутворення.

В сучасних умовах особливої актуальності набуває розробка державної антимонопольної політики у контексті економічної безпеки суспільства, яка має включати наступні заходи: визначення критеріїв і параметрів антимонопольного регулювання в Україні, що відповідають вимогам економічної безпеки; розробка механізмів і заходів щодо ідентифікації загроз економічній безпеці України та їхніх носіїв, які можна усунути за допомогою засобів антимонопольного регулювання; характеристика сфер прояву зазначених загроз; встановлення основних суб'єктів загроз, механізмів і критеріїв їхнього впливу на національну економічну і соціально-політичну систему; розробка методології прогнозування, виявлення і запобігання виникненню чинників, що визначають появу загроз економічній безпеці, проведення досліджень з виявлення тенденцій і можливостей розвитку таких загроз; формування адекватної системи антимонопольних органів; - визначення

об'єктів, предметів, параметрів контролю за забезпеченням економічної безпеки України.

Література:

1. Вавдіюк Н. С. Критерії вибору стратегії забезпечення економічної безпеки регіону / Н. С. Вавдіюк // Формування ринкової економіки в Україні : зб. наук. пр. – Львів: Інтереко, 2005. – С. 298–304.

2. Коваленко К. В. Забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств в умовах регіонального господарювання : дис. ... канд.екоп.наук: 08.00.04 / Коваленко Катерина Володимирівна. – Луганськ, 2009. – 223 с.